ते बृहस्पतिसुतस्य बृहतो महतो यज्ञकर्मणः पतिर्बृहस्पतिर्यजमानस्तेन सुतस्याभिषुतस्य यद्वा बृहस्पतयो ब्राह्मणा ऋत्विजस्तैरभिषुतस्य । तथा इन्दोः उन्दी क्लेदे उनत्तीतीन्दुस्तस्य क्लेदनरूपस्य रसरूपस्येत्यर्थः । तथा इन्द्रियावतः इन्द्रियं वीर्यमस्यास्तीतीन्द्रियवान् तस्य संहितायां दीर्घः । तथा पत्नीवतः पत्नीसंयुक्तस्य ॥ का° [१०. ६. १७.] प्रचरणीशिषेण श्रीणात्येनमहं परस्तादिति । प्रचरणीशिष्टेनाज्येन पात्नीवतग्रहं मिश्रयेत् ॥ प्रजापतिरूपात्मदेवत्या त्रिष्टुप् अत्र मन्त्रद्रष्टा स्वस्य सर्वगतपरमात्मरूपत्वमभिप्रेत्य वदति । अहं परमात्मरूपः सन्परस्तात् उपरि द्युलोकादौ तथाहमवस्तात् अधस्तनभूलोकादौ च तिष्ठामीति शेषः । यदन्तरिक्षं मध्यवर्तिलोकरूपमस्ति तदु तदेव मे देहं धारिणो मम पिताभूत् पितृवत्पालकं भवति । अहं परमात्मरूपः सन्नुभयतः उपरिष्टादधस्ताच्च स्थित्वा सूर्यं ददर्श पश्यामि । देवानामिन्द्रादीनां यत्परमं गुह्यं अत्यन्तं गोप्ये हृदयेऽस्ति तदेवाहमस्मि ॥९॥

a. अग्ना३इ (6.) पत्नीवंत्सजूर्देवेन त्वष्ट्रा सोमं पिब स्वाहा ।

b. प्रजापतिर्वृषासि रेतोधा रेतो मयि धेहि प्रजापतेस्ते वृष्णो रेतोधसो रेतोधामशीय ॥ १० ॥

का° [१०. ६. ११.] अग्ना३इ पत्नीवन्नित्युत्तरार्धे जुहोतीति । पात्नीवतं ग्रहमग्नेरुत्तरभागे जुहोति ॥ अग्निदेवत्यम् । एचोऽप्रगृह्यस्येत्यादिना [पा° ८. २. १०७.] अग्नेशब्दगतस्य एकारस्य आ इ इत्यादेशौ आकारस्य प्लुतत्वम् हे अग्ने हे पत्नीवन् पत्नीयुक्त त्वष्ट्रा देवेन सजूः समानप्रीतिः सन् त्वं सोमं पिब स्वाहा सुहुतमस्तु ॥ का° [१०. ७. ३.] पत्नीꣳ सदः प्रवेश्यापरेणोत्तरत उपविष्टामुद्गात्रा समीक्षयति प्रजापतिर्वृषासीति । नेष्टा पश्चिमद्वारेण पत्नीं सदः प्रवेश्योद्गातुरुत्तरतः स्थितामुद्गातारं पश्येति प्रेषयेत् सा च तं पश्येत् ॥ हे उद्गातः प्रजापतिः प्रजानां पालकस्त्वं वृषासि सेक्ता भवसि रेतोधा रेतसो वीर्यस्य धारयिता चासि । एवंभूतस्त्वं रेतो वीर्यं मयि धेहि स्थापय ततो वृष्णो वीर्यसेक्तुः रेतोधसो वीर्यस्य धारयितुः प्रजापतेस्ते तवानुग्रहात् रेतोधां रेतसो धारयितारं प्रजोत्पादनसमर्थं पुत्रमशीय प्राप्नुयाम् अश्नोतेर्व्यत्ययेनादादित्वं लिङ्युत्तमैकवचने ॥ १० ॥